

ADOLF STACHULA

PAP SŁUPSK

POLITYKA KADROWA W WOJSKU POLSKIM 1950-1955

Politykę kadrową w Wojsku Polskim w latach 1950-1955 ukształtowało wiele czynników politycznych wewnętrznych i zewnętrznych, które były szczególnym wytworem sytuacji lat 1948-1949 w życiu społeczno-politycznym i ekonomicznym polskiego społeczeństwa.

W polityce kadrowej preferowano nowy model korpusu oficerskiego, głównie oficerów wyszkolonych i wychowanych w powojennej rzeczywistości, wywodzących się z klasy robotniczej, bezrolnego i małorolnego chłopstwa oraz uczestników walk z hitlerowskim najeźdźcą. Przyjęte kryteria stworzyły wiele formalnych mechanizmów w ocenie kwalifikacji zawodowych kadry, które wyraźnie ustępowały takim kryteriom, jak ideowość, klasowość i pochodzenie narodowościowe oraz układ nieformalnych powiązań grupowych.

W latach 1949-1955 wraz zapoczątkowaniem budowy systemu socjalistycznego i zaostrzeniem się sytuacji międzynarodowej rozpoczęto rozbudowę nowoczesnego przemysłu obronnego, modernizację uzbrojenia i wyposażenia bojowego wojsk oraz znacznie zwiększono liczbę wojska, także kadry oficerskiej. W porównaniu do 1949 roku stan kadry oficerskiej wzrósł dwukrotnie w latach 1950-1951, a do końca 1954 roku trzykrotnie. W tym okresie w istniejące struktury organizacyjne wojska wprowadzono organizacje partyjne oraz obowiązek szkolenia ideologicznego kadry, co przyczyniło się do aktywizacji życia politycznego wewnątrz jednostek wojskowych. W strukturach partyjnych i szkoleniu politycznym kadry dominowała teza o istniejącym odchyleniu prawicowo-nacjonalistycznym i zaostrzaniu się walki klasowej w miarę rozbudowy socjalizmu, wymagającym czujności wobec przeciwników. Preferowana teza doprowadziła do bezprawia, niesłusznych oskarżeń i aresztowania wielu oficerów zawodowych, wydawane wyroki sądowe obejmowały również najwyższy wówczas wymiar kary, dla skazanych i ich rodzin stanowiły wielką tragedię.

Ze sprawozdania szefa Departamentu Personalnego MON z dnia 27.04.1951 roku wynika, iż w działalności personalnej w 1950 roku w polityce kadrowej ściśle realizowano uchwałę III Plenum KC PZPR, oczyszczając kadre oficerską z elementów obcych i wrogich, zwłaszcza w odniesieniu do stanowisk kluczowych, sztabów i apa-